

† Papež Benedikt XV.

Nenadoma, da smo se komaj dobro zavedeli prve žalne novice o težki bolezni svetega očeta in zadržteli v skrbi, je bila tu že druga: Svetega očeta Benedikta XV. ni več med živimi! Umrl je v nedeljo 22. januarja ob 6. uri zjutraj.

Čudovito naglo kliče Odrešenik svetá v tem stoletju svoje namestnike z zemlje. Papež Pij X. je vladal le 11 let, Benedikt XV. le dobrih 7 let. Ali so postala krmarjem Petrovega čolna vesla pretežka v teh hudih časih? Ali svet ni vreden dalekovidnih mož, ki jih ne mara poslušati? —

Visoki rajnik — prej Jakob della Chiesa — je bil rojen 21. novembra 1854 v mestecu Pegli blizu Genove iz plemenite rodbine markizov della Chiesa. Po dovršenih gimnazijskih razredih v Genovi se je lotil pravoslovja. Leta 1874. je postal doktor svetnega prava. Poslej se je posvetil bogoslovju. Leta 1878., 21. decembra, je prejel mašniško posvečenje. Potem je v Rimu proučeval razne vede za diplomatsko službo. Postal je doktor cerkvenega prava. Nato ga je imenoval papež Leon XIII. za tajnika cerkvenega zastopstva v Madridu. Tam je ostal do leta 1887. Takrat ga je poklical papežev državni tajnik kardinal Rampolla za svojega tajnika v Rim. Leta 1907. ga je imenoval papež Pij X. za nadškofa v Bologni, svoje smrtno leto (1914) pa za kardinala. Isto leto je bil pa kardinal Jakob della Chiesa že tudi izvoljen za papeža (3. septembra) in tri dni kasneje kronan s papeško tiaro, trojno krono, kot namestnik Kristusov na zemlji, kot poglavar svete Cerkve in kot oče knezov in kraljev.

Benedikt XV. je bil papež med svetovno vojno; v letih, ko je bil domala ves svet en sam vojni tabor; ko se je zdelo, da je umrla med ljudmi ljubezen, resnica in pravica. Stotisoč vdov in sirot je jokalo za svojimi redniki; stotisoče bednih ujetnikov hrepenelo po domovju; stotisoče ranjencev stokalo po bolnicah, milijoni krvaveli in mrlji po bojiščih. Prvi in edini, ki si je upal zaklicati v ta svetovni trušč očetovsko pomirjajočo besedo, je bil papež Benedikt XV. »Prvi,« je dejal, »ki bo ponudil roko v spravo, si bo priboril najlepšo zmago.« A ko je videl, da govori gluhim ušesom, je hitel celiti vsaj rane tega usodnega časa. Nikdar ne bo pozabljeno v povestnici človeštva, koliko je storil sveti oče Benedikt XV. za izmenjavo invalidov, za pomiloščenje rodoljubov, obsojenih na smrt, za ubežnike in begunce, za vojne sirote in vdove, za opustošene pokrajine, za varstvo človeških življenj po aeroplanih i. t. d. In nele prosil in rotil, ampak tudi žrtvoval je milijone v pomoč po vojni prizadetim narodom brez razlike vere in mišljenja. Naj omenimo na tem mestu le njegovo veliko skrb za osirotele in stradajoče otroke. Dvakrat se je obrnil do vseh narodov, ki v vojski niso preveč trpeli, s prošnjo, naj priskočijo na pomoč bednim in osirotelim. Papež sam je otvoril nabirko s 100.000 lirami. Od nabrane vsote je razdelil med otroke Nemčije 4.100.689 lir, Avstrije 3.654.317 lir,

Poljske 2,052.000, Madžarske 1,291.000, Čehoslovaške 1 milijon 75.000, Jugoslavije 500.000 lir, Bolgarije 500.000, Rumunije 400.000, Ukrajine 350.000, Latiške 350.000, Litve 200.000, Kavkaza 226.150, Armenije in Krima 300.000, Cilicije 50.000, Sirije 25.000, Severne Francije 200.000, Benečije 265.000, Ženevski zvezi za vodstvo otrok 669.310, švicarskemu odboru za pomoč otrokom 464.137. Ta prva zbirka je dala vsega skupaj

† Papež Benedikt XV.

mного milijonov lir; druga se je pa nedavno začela s 664.077 lirami in se nadaljuje. Še več pa ko v denarju se je dalo bedni mladini v obleki, perilu in zdravilih.

Kaj čuda — če pogledamo nazaj na vso to ogromno mirno dobrodelnost Benediktovo — da so mu postavili spomenik v Carigradu celó Turki in poslali ob njegovi prezgodnji smrti v Rim sožalnico, v kateri pravi: »Njegov spomenik v Carigradu, prestolnici izlama (mohamedanstva), ki bo večno pričal o njegovi bogoljubni duši, prizadevanjih za svetovni mir, globokem spoštovanju pravičnosti in mednarodnega prava kakor tudi svobode narodov, nas nekoliko tolaži nad neprecenljivo izgubo.«

Taka izjava — Turek o papežu! — več pove ko debele knjige.

In memoria aeterna erit justus. — V večnem spominu bo pravični.

